

CFLs Baskurs i flexibelt lärande inom folkbildningen

Kursmaterial riktat till baskursledare

Introduktion

Till kursledarna för Baskurserna

Välkommen att arbeta med *Baskurs i flexibelt lärande för cirkelledare, folkhögskollärare och annan pedagogisk personal i folkbildningen!*

Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL) är en statlig myndighet med uppdraget att främja flexibelt lärande i vuxenutbildning och folkbildning.

Myndighetens folkbildningsenhet erbjuder en *Baskurs* i flexibelt lärande för cirkelledare, folkhögskollärare och för annan pedagogisk personal i folkbildningen. Kursens omfattning är 40 studietimmar fördelade på en inledande närträff på 2 dagar och en distansperiod på 8 veckor.

Baskursen i flexibelt lärande skall på bred front och i samverkan med studieförbunden och folkhögskolornas regionala fortbildningsorganisation, genomföras med cirkelledare, folkhögskollärare och annan pedagogisk personal som deltagare. Du är en av de utvalda kursledare som skall se till att denna fortbildningssatsning blir en framgång.

Det är vår förhoppning att vi med den här satsningen, lokalt i studieförbundens avdelningar och på folkhögskolor, ska höja beredskapen rejält för ett mer flexibelt arbetssätt i studiecirkel och i folkhögskolekurser.

Baskursen Kursen innehåller grundläggande distanspedagogik för den som saknar, eller har liten erfarenhet av folkbildning på distans.

Målet är att baskursdeltagaren efter avslutad kurs kan skapa och genomföra ett flexibelt och mötesbaserat lärande i cirklar och folkhögskolekurser på nätet.

Kursen omfattar tre delar:

- Introduktionsuppgift
- Fysisk träff, två dagar (2x6 timmar)
- Distansperiod, 8 veckor (3 timmar per vecka)

Kurslitteratur:

1 Ur folkbildning.net - en antologi om folkbildningen och det flexibla lärandet, andra reviderade upplagan Folkbildningsrådet och CFL 2003:

Kiki Bodin, Första mötet.

Ingemar Svensson, Att skapa det goda mötet

2. Tommy Nilsson, Flexibla cirklar på nätet, handledning för cirkelledare, CFL 2002

3. Materialet *Sju och en halv tankar om att lära vidare*

4. Kiki Bodin, Kenneth Hermansson, NUDU! - Goda kombinationer av när- och distansmoment i folkhögskolans kurser, CFL rapport 1:2005

Kursmaterialet innehåller:

Kursledar- och deltagartexter

Hur du kan arbeta med materialet

Materialet ger dig, som kursledare, en helhetsbild över de frågor och moment som ingår i baskursen.

Som erfaren kursledare inom folkbildningen måste du känna frihet att använda materialet på bästa sätt för dig och dina deltagare.

Materialet innehåller en kursledardel där varje moment som ingår beskrivs. Till momenten finns ibland texter som kan ges till deltagarna vid behov.

Utskick till deltagarna

Före utbildningens början skickas följande ut till deltagarna;

1. Enkät (digitalt)
2. Länk till filmen *Sju och en halv tankar om att lära vidare*
3. Välkomstbrev inklusive kursplan och praktisk information

Kursöversikt Baskurs

A. Introduktionsuppgifter

1. Enkät om deltagarens datorvana m.m. Skickas in till kursledaren en vecka före närträffen.
2. *7 och en halv tankar om att lära vidare* är ett material som vill inspirera till flexibelt lärande. I materialet ingår en film där deltagare berättar om sina goda erfarenheter av flexibla möjligheter att lära. Före närträffen ska kursdeltagarna ha sett filmen och utifrån den ta med tankar att diskutera och arbeta med under träffen. Filmen ses ur ett deltagarperspektiv. Den finns som CD eller VHS att beställa från CFL men finns även på hemsidan www.folkbildning.net/larvidare
3. Med filmen *7 och en halv..* och andra inspirationskällor eller erfarenheter av kurser med distansmoment som utgångspunkt tar kursdeltagaren med **tankar kring en egen kursidé och vilken målgrupp den skulle var intressant för** till närträffen.

B. Närträff 2x6 timmar

Dag 1

1. Presentation av baskursen och deltagarna. Deltagaren presenterar sig endast med namn, var han/hon arbetar och inom vilket ämne/område samt "tankar du fick när du såg filmen"
2. Begreppen "flexibelt lärande" och "NUDU"
3. Folkbildning på distans är det möjligt? Vilken kvalitet blir det?
4. Introduktion till den tekniska Plattformen

Dag 2

5. Första mötet- cirkeln/kursens viktigaste delmoment
6. Inför distansperioden
  - Introduktion av uppgiften Idéskiss till studieplan

-spelregler

C. Distansperiod 8 veckor

v.1-2 Det goda mötet på nätet - hur ser det ut, hur går det till, är det möjligt?
Start med arbetet kring idéskissen

v. 3-4 Goda exempel - att orientera sig om ett urval av distanskurser inom folkbildningen.

v.5-6 Vad innebär det att vara ledare på distans?

v. 7 Pedagogiska resurser och idéskissen

V. 8 Slutmoment - Vad har vi upplevt under kursen? Hur går vi vidare med att utveckla det flexibla lärandet i studiearbetet

Enkät

Vi vill veta lite om...

Vid första träffen i baskursen i ..... ska vi ha gemensamt pass vid datorerna för att alla ska behärska den tekniska plattform vi använder i kursen. För att planera detta vill vi ha svar på några frågor kring ditt användande av Folkbildningsnätet.

När du använder Folkbildningsnätet för att besvara denna enkät använd kommandot under menyradens **Meddelande > Besvara special > Besvara med citat** och fyll i dina svar. Se till att svaret endast skickas till avsändaren och inte övriga deltagare i sändlistan. Svara ja respektive nej när inget annat efterfrågas. Besvarar du enkäten på annat sätt, skicka den till:

1. Beskriv kortfattat din allmänna datorvana
2. Har du användarkonto på Folkbildningsnätet?
3. Om du svarat **Ja** på fråga 2: Beskriv lite kort om hur du använder Folkbildningsnätet?
4. Vad behöver du lära om Folkbildningsnätet med tanke på ev kommande distanskursledarskap?
5. Varifrån tänker du jobba med Baskursen, från hemmet, arbetsplatsen, annan plats?

6. Vilka erfarenheter har du av flexibelt lärande, som kursledare/deltagare?
7. Vilka förväntningar har du på Baskursen?

Introduktionsuppgift för deltagaren

Deltagartext

Se filmen ur materialet *7 och en halv tankar om att lära vidare*.

Kan du inte se den på hemsidan www.folkbildning.net/larvidare ber du din kursledare beställa eller skicka en CD eller VHS till dig.

Se filmen ur ett deltagarperspektiv. Ta med en eller flera reflektioner du fått av filmen till vår närträff. Fundera sedan om du genom filmen, andra inspirationskällor eller erfarenheter av kurser med distansmoment kan se en egen kursidé växa fram. Vilken målgrupp skulle den passa? Du får tillfälle att berätta kort om din kursidé när vi ses. Observera att det är lösa tankar och ingen halv- eller helfärdig kurs vi vill se. Kursidén ska hjälpa dig att konkretisera det du möter under kursens gång.

Punkt 2

Begreppet "flexibelt lärande" - möjligheter och svårigheter/hot

Kursledartext

Programpunkten inleds med en introduktion av begreppet "flexibelt lärande" i folkbildningen. Se gärna NUDU-rapporten sidorna 7 – 11.

Vad NUDU står för förtydligas genom den grafiska bilden på sidan 10. Den finns även som OH.

Det är väsentligt att lägga stor vikt vid betydelsen av begreppet flexibelt lärande vid introduktionen. Denna insikt är avgörande för baskursens fortbildningsambitioner.

Att förstå den mångfald av kombinationer som Nu och Du skapar ger förutsättningar för ett verkligt konstruktivt samtal kring tex. kvalitetsfrågan, punkt 3.

Genom att begreppet flexibelt lärande inom folkbildningen förankras får vi en gemensam grundförståelse för att det är deltagarens behov som styr cirkel/kursens balans mellan NU och DU och att folkbildningskvalitén genomgående måste vara god oavsett vilken form som används. Detta borgar för en lyckad framgång i Baskursens moment och för spännande variationer i kursidéernas utveckling

Gruppdiskussion kring:

- begreppet "flexibelt lärande"

- möjligheter som ges och svårigheter/hot som kan uppstå när distansmoment läggs in i kurserna.

Syftet med det här momentet är att fördjupa deltagarnas reflektioner kring filmen *7 och en halv tankar om att lära vidare* genom att lyfta vidare tankarna till vad begreppet "flexibelt lärande" står för. Utifrån detta diskuteras de möjligheter som ges och de svårigheter som kan uppstå när flexibiliteten ökar genom ny teknik.

Metod

Dela in kursen i grupper med 4-5 deltagare i varje grupp.

Dessa grupper skall behållas *under* hela närträffen *till och med* den första uppgiften på distans. På så sätt skapar vi trygghet bland deltagarna under närträffen som kan användas för att snabbt komma igång med distansarbetet.

Beskrivning

Respektive grupp gör en sammanställning utifrån:

- tankarna kring filmen *7 och en halvtankar om att lära vidare*,
- diskussionerna kring begreppet "flexibelt lärande"
- de möjligheter och svårigheter som kan uppkomma när distansmoment läggs in i kurserna.

(använd t.ex. postitlappar eller blädderblock för att göra sammanställningen)

Frågor att diskutera i grupperna:

1. Vilka möjligheter och svårigheter/hot har ni funderat över?

2. Kommer ni under samtalets gång på nya möjligheter eller svårigheter/hot
3. Sammanställ detta i två spalter på ett blädderblock.
4. Ge förslag på hur svårigheterna/hoten kan undanröjas eller minskas.

Grupperna redovisar muntligt inför alla hur diskussionen gått och vilka tips de har att dela med sig.

Samtliga ges sedan möjlighet att ströva runt och titta på de olika sammanställningarna.

Punkt 2

Uppföljning av era reflektioner kring begreppet flexibelt lärande i folkbildningen och dess konsekvenser.

Deltagartext

Gör en sammanställning utifrån:

- tankarna kring filmen *7 och en halvtankar om att lära vidare*,
- diskussionerna kring begreppet "flexibelt lärande"
- de möjligheter och svårigheter som kan uppkomma när distansmoment läggs in i kurserna.

(använd t.ex. postitlappar eller blädderblock för att göra sammanställningen)

Frågor att diskutera i grupperna:

1. Vilka möjligheter och svårigheter/hot har ni funderat över?
2. Kommer ni under samtalets gång på nya möjligheter eller svårigheter/hot
3. Sammanställ detta i två spalter på ett blädderblock.
4. Ge förslag på hur svårigheterna/hoten kan undanröjas eller minskas.

Redovisa muntligt inför alla hur diskussionen gått. Har ni tips eller idéer – dela gärna med er!
Ni ges sedan möjlighet att ströva runt och titta på gruppernas uppsatta sammanställningar.

Punkt 3

Folkbildningskvalitet, det flexibla lärandet och möten på distans

Kursledartext

Syftet med momentet är att reflektera, lätt analysera kring kvalitetsfrågan:

Håller verksamheten, utifrån den värdegrund folkbildningen står på, god folkbildningskvalitet och vad står god folkbildningskvalitet för?

Uppgiften har för avsikt att ligga till grund för fortsatt diskussion under distansperioden. Momentet behandlar omfattande frågeställningar. Därför får det här momentet ses som "tankeväckare" och stöd för senare frågor och moment.

Passet rekommenderas ta ca 60 minuter. Tidsangivelser finns som stöd för ett kort effektivt pass kring frågan. Du kan som kursledare anpassa frågeställning och metod - det viktiga är att ett bra samtal uppstår.

Beskrivning

1. Vad är god folkbildningskvalitet?

Frågan är mycket central - den utgör kärnan för folkbildningens legitimitet. Därför börjar vi hos den enskilde deltagaren med en kort reflektion. (se nedan)

Vi måste också kunna identifiera vad vi menar med god folkbildningskvalitet för att nästa fråga (2) ska kunna besvaras.

Var och en får under en kort tid - max 5 minuter - plocka fram egna nyckelord som svar på frågan - **Vad är god folkbildningskvalitet?** .

Använd gärna postitlappar och tuschpenna och låt deltagarna skriva sina nyckelord på dessa - ett nyckelord på varje lapp.

4-5 deltagare får i smågrupp diskutera sina nyckelord. Låt var och en presentera, gärna sätta upp, ett nyckelord i taget.

Gruppen väljer fem gemensamma nyckelord som senare tas med till den stora gruppen

(15 min)

2. Går det att behålla god folkbildningskvalitet, eller kan den rent av bli bättre, på distans?

Deltagarna ska nu fundera över om de kvalitetskriterier de plockat fram kan behållas eller rent av bli bättre under ett distansmoment eller en ren distanscirkeln/kurs. De kan, som ett exempel, läsa texten från Nätbildarnas kvalitetsmanual. (mer om Nätbildarna kan du läsa på www.natbildarna.nu)

Nätbildarnas verksamhet bygger på det mötesbaserade lärandet där samtalet är viktigt. Kurserna och cirkelarna ska genomsyras av en levande samtalsform, där lärprocessen ska vara tydlig och präglas av hög grad av medinflytande. Kurs- och cirkeldeltagare ska så långt det är möjligt ges möjlighet att styra tid och plats för studierna, under förutsättning att det möjliggör ett aktivt samarbete med andra medstudenter. Målet är också att varje kurs- och cirkeldeltagare ska få en god bild av sin egen studiesituation, för att på så sätt stärka motivation och självkänsla, i syfte att höja aktivitet och delaktighet.

Med nyckelorden och texten ovan som underlag diskuteras frågan;

Kan den goda folkbildningskvaliteten behållas eller rent av bli bättre på distans?

Be dem gärna argumentera och ta gärna en aspekt/ ett nyckelord i taget!

Ex. "Levande samtal"

Går det att behålla ett levande samtal på distans eller kan det rent av bli mer levande?

(20 min)

Efter 20 minuter summeras diskussionen och deltagarna funderar tillsammans över hur de vill besvara fråga 2. Mycket kort - det kan vara ett ja eller nej med kort kommentar.

Svaret, och de fem gemensamma nyckelorden för god folkbildningskvalitet, tas med till storgrupp och redovisas kort - varje grupp får några minuter var.

(15 min)

Som kursledare noterar/sparar du nyckelorden för senare redovisning eller användning på nätet.

Momentet avslutas med en kort summering av dig som kursledare.

(10 min)

Vi kommer, under den kommande distansperioden, att samtala mer om hur vi skapar goda möten med god folkbildningskvalitet i ett flexibelt lärande.

Om några frågor känns oavslutade - notera dessa och bestäm hur, när och var samtalet ska fortsätta.

Plats för korta ”kom-ihåg”-noteringar;

Punkt 3

Folkbildningskvalitet, det flexibla lärandet och möten på distans

Deltagartext

Vad är god folkbildningskvalitet?

Några av dina egna nyckelord

.....
.....

Efter kort diskussion i grupp lägger du till några nyckelord;

.....

Från din grupp tar ni med er följande fem gemensamma nyckelord.
(de redovisas, mycket kort, i storgrupp, senare)

.....
.....

Går det att behålla god folkbildningskvalitet, eller kan den rent av bli bättre, på distans?

Läs, som ett exempel, inledande text från Nätbildarnas (se www.natbildarna.nu) kvalitetsmanual;

Nätbildarnas verksamhet bygger på det mötesbaserade lärandet där samtalet är viktigt. Kurserna och cirklarna ska genomsyras av en levande samtalsform, där lärprocessen ska vara tydlig och präglas av hög grad av medinflytande. Kurs- och cirkeldeltagare ska så långt det är möjligt ges möjlighet att styra tid och plats för studierna, under förutsättning att det möjliggör ett aktivt samarbete med andra medstudierande. Målet är också att varje kurs-och cirkeldeltagare ska få en god bild av sin egen studiesituation, för att på så sätt stärka motivation och självkänsla, i syfte att höja aktivitet och delaktighet.

Diskutera, utifrån de nyckelord ni plockat fram och texten ovan, svaret på fråga 2, max 30 min

Ex. "Levande samtal"

Går det att behålla ett levande samtal på distans eller kan det rent av bli mer levande?

Plats för korta "kom-ihåg"-noteringar;

.....

.....

.....

.....

.....

Diskutera, utifrån de nyckelord ni plockat fram och texten ovan, svaret på fråga 2, max 30 min

Ex. "Levande samtal":

Går det att behålla ett levande samtal på distans eller kan det rent av bli mer levande?

Plats för korta "kom-ihåg"-noteringar:

Punkt 4

Introduktion till den tekniska plattformen

Kursledartext

Syftet med momentet är att ge varje deltagare i kursen en introduktion till de tekniska verktygen som kommer att användas i kursen.

Metod

Kursledaren har undersökt deltagarnas förkunskaper genom en enkät (se punkt 3) och förbereder teknikintroduktionen med utgångspunkt i deltagarnas svar. Strävan är att samtliga ges möjlighet att träna på en dator under introduktionen.

Lägg vikt vid introduktionen

Den tekniska introduktionen är en kritisk del i nätburna kurser. Särskilt viktigt är det i en kurs som är relativt kort, som Baskursen, att introduktionen blir bra och snabbt omfattas av alla kursdeltagare. Erfarenheten säger att de som inte snabbt klarar av att hantera tekniken halkar efter och sannolikheten för att de aldrig kommer med är stor. Dessutom är alla beroende av varandra och de som inte är med hindrar hela gruppens utveckling.

Oavsett vilken teknisk plattform som används är det klokt att undersöka både den allmänna datastatusen hos varje deltagare samt den konkreta erfarenheten av den tekniska plattform som ska användas i Baskursen. Observera dock att förtrogenhet med allmän datorkunskap inte ges i Baskursen, skulle det brista här måste hjälp fås på hemmaplan.

Plattformsintroduktionen

På grundval av enkätundersökningen vet du lite mer om vad dina kursdeltagare har för förkunskaper om den plattform som ska användas i Baskursen. Det måste naturligtvis vara utgångspunkten för hur introduktionen läggs upp. Det är säkert vanligt att gruppens kompetens skiljer sig mycket åt. Under senare år har den allmänna datakompetensen höjts avsevärt. Därför är det säkert så att nu är fler datavana och förtrogena med plattformen. Skapa därför förutsättningar för att kunna introducera grunderna för dem som behöver det och fördjupning för övriga. Fördjupning kan både handla om att grundligare behandla plattformen eller att presentera och arbeta med Folkbildningsnätets pedagogiska resurser.

För de som är plattformsovana är det viktigt att koncentrera introduktionen till de programfunktionerna som du vet kommer att praktiseras under kursen. Men öppna gärna för en konferensplats där utrymme för frågor om programanvändning finns där du och andra kursdeltagare kan hjälpa till med råd och dåd.

Se också till att en stund i slutet av introduktionen ta upp hur er konferens eller cirkelrum ser ut på nätet. Ge en bild av möjligheterna och peka på folkbildningsmässigheten.

Support

Efter första träffen bör kursledaren följa upp om de nya användarna är med digitalt. Klargör för gruppen vem som ger stöd och support och var snabb med att ge respons på tekniska frågor kring plattformen.

Lästips för kursledaren

Tore Persson, Med det virtuella studierummet som mötesplats, folkbildning.net, andra reviderade upplagan, Folkbildningsrådet och CFL 2003.

Punkt 5

Första mötet

Kursledartext

Syftet med det här momentet är att lägga grunden för en framgångsrik kurs med folkbildningskvalitet i det flexibla lärandet.

Metod

Vi fokuserar på det första mötet som är så avgörande för hur cirkeln/kursen ska avlöpa. Vi utgår ifrån den vanliga cirkeln/kursen som är välkänd för deltagarna och prövar hur distanscirkeln/kursen ställer nya/andra krav punkt för punkt.

Passet tar ca 30-45 minuter

Beskrivning:

I cirkelledarutbildningar har vi i alla tider betonat hur viktig första sammankomsten/träffen är för den fortsatta processen i studiecirkeln, och lagt ner mycket kurstid på att diskutera och planera detta. I en folkhögskolekurs har man längre tid på sig för denna process men den är lika viktig för kursens utveckling.

Gå laget runt och låt deltagarna göra en gemensam lista på viktigt att tänka på för första sammankomsten/träffen i vanliga cirklar/kurser.

Jämför gärna med ditt studieförbunds ledarutbildningsmaterial och vad som sägs där om första sammankomsten. När ni inte kommer på mer så gå igenom LISTAN punkt för punkt och diskutera vad skillnaden blir om man ska arbeta på distans.

Finns det dessutom andra saker som inte gäller för "vanliga" cirklar/kurser som vi måste tänka på nu när cirkel/kursen ska ske på distans?

Lägg till dessa punkter!

Nu har vi en lång lista på : Att tänka på inför starten av folkbildning på distans.

Lästips

Kiki Bodin, Första mötet, folkbildning.net, andra reviderade upplagan Folkbildningsrådet och CFL 2003

Punkt 6

Avstamp inför distansperioden

Kursledartext

Syftet med detta moment är att förbereda baskursdeltagarna för den första distansperioden.

Metod:

1. Vi börjar med att i hela stora gruppen diskutera nedanstående fyra punkter och komma överens om hur vi ska arbeta tillsammans på nätet.

2. Därefter introducerar Du den första arbetsuppgiften; att göra en Idéskiss till en cirkel/kurs på nätet, eller ett moment på nätet för en vanlig cirkel/kurs.

Denna idéskiss ska deltagarna ha som referensobjekt att testa teorin emot och utveckla under baskursens gång. Uppmana deltagarna att lägga ut sin idéskiss i den gemensamma konferensen under den första distansperioden.

3. Avslutningsvis planerar arbetsgrupperna sin första distansperiod tillsammans.

Beskrivning

Vi ska nu snart övergå till att arbeta under 8 veckor på distans. Förutsättningarna är att deltagarna ska avsätta ca 3 timmar per vecka för baskursen.

1. I Folkbildningen ska ju deltagarna tillsammans bestämma såväl innehåll som form i studierna. Diskutera ordentligt:

A. Vilka ambitioner ska ni ha med arbetet på distans?

Se till att ni formulerar mål för arbetet och arbetssättet som samtliga kan ställa upp på. Gör gärna en DFU (Deltagarformulerad utvärdering) tillsammans.

Du kan läsa mer om detta i folkbildning.net i kapitlet Första mötet av Kiki Bodin.

B. Vilka spelregler ska ni ena er om att hålla er till?

t.ex. Hur ofta och hur mycket ska ni delta i samtal på nätet,

Hur ska ni stödja varandra och undvika att irritera varandra i onödan. (Det är lätt att bli missförstådd när man bara har det skrivna ordet att tillgå) Ska ni meddela om ni reser bort eller av annat skäl inte kan delta under en tid? Hur i så fall? Ska ni utse samtalsledare/moderator för gruppuppgifter?

Kom överens om lämplig Netikett, (dvs. hur vi uppför oss på nätet).

C. Vilken struktur ska ni ha i arbetet

Vad ska ni arbeta med under de olika veckorna som kursen/cirkeln pågår. Gör en grovskiss (arbetsplan).

Det som ska äga rum på distans behöver en särskild struktur på nätet. Var ska ni föra diskussionerna enligt arbetsplanen, var ska ni lägga information, var ska ni föra bredvidsamtal av mer social karaktär?

D. Hur ordnas support?

Försäkra er om att deltagarna har tekniska möjligheter, tillräckliga kunskaper om att använda plattformen, och support på hemmaplan för att undanröja tekniska och administrativa hinder för deltagande på nätet?

Denna form av diskussioner, som ska resultera i gemensamma beslut som deltagarna verkligen ställer upp på och avser att efterleva, är svåra att föra på distans. Så passa på att avsätta ordentligt med tid för detta på den fysiska träffen.

Baskursdeltagarna kommer att erfara hur svårt det är att leva upp till dessa gemensamt fattade ambitioner.

Det är därför viktigt att kontinuerligt under baskursens gång följa upp hur arbetet fortlöper i förhållande till uppgjord plan. Vid behov korrigeras planeringen, eller vidtas erforderliga korrigerade åtgärder i tid så att deltagarna inte upplever misslyckande för att ambitionerna är för

högt ställda eller att åtgärder vidtas för sent. Baskursen är ett ypperligt tillfälle för baskursdeltagarna att ur ett deltagarperspektiv få erfarenheter att senare dela med de egna presumtiva deltagarna.

2. Idéskiss

Som avslutning på den fysiska träffen ber Du deltagarna att berätta om **tankarna kring den egna kursidén och vilken målgrupp den skulle vara intressant för** – vilket var en av de inledande uppgifterna inför närträffen.

Kursidén kommer, under hela kursens gång, konkret att kunna relatera diskussionerna till och pröva teorin emot. Det är inte meningen att deltagarna genast ska utforma en komplett studieplan för en studiecirkel eller kurs, utan de ska formulera en Idé som de kan lära sig av genom att **utveckla den under kursens gång**

Idéskissen ska läggas ut, just som en idé till att börja med, i den gemensamma konferensen.

Exempel på cirkel/kursidéer;

1. Jag skulle så gärna vilja starta en cirkel i mental träning, men jag får inte ihop tillräckligt många intresserad deltagare. Kanske skulle det gå att hitta deltagare över landet och driva cirkeln på distans? ?
eller...

2. Jag leder en keramikcirkel, den enda inom ABF på min ort, och när vi talar om olika tekniker och uttrycksformer skulle det vara så kul att kunna ha kontakt med andra keramikcirkel där ledarna har andra konstnärliga ambitioner och arbetar annorlunda än jag, så att deltagarna kan få en större bredd. Kanske kunde vi göra små utställningar på datorn och visa varandra i grupperna.

eller...

3. Jag har en kurs för reumatiker. De orkar inte vara fysiskt närvarande hela tiden. Kanske kan vi träffas på nätet däremellan?
eller...

4. Jag leder en fotolinje på folkhögskolan. Det skulle vara intressant att låta deltagarna diskutera sina bilder med andra utanför skolan via nätet.
eller...

5. På min skola har en kurs åtta veckors praktik, hur kan jag använda nätet för att utveckla praktarbetet

Punkt 6

Avstamp inför distansperioden - Idéskiss

Deltagartext

Cirkel/kursidé

För att var och en under hela kursens gång ska ha något konkret att relatera diskussionerna till och pröva teorin emot ber vi dig formulera den idé till cirkel/kurs eller det moment i en studiecirkel eller kurs som du funderat på inför närträffen.

Det är inte meningen att du genast ska utforma en komplett studieplan utan börja med att formulera din cirkel/kursidé som du sedan kan utveckla under kursens gång.

T.ex.

1. Jag skulle så gärna vilja starta en cirkel i mental träning, men jag får inte ihop tillräckligt många intresserad deltagare. Kanske skulle det gå att hitta deltagare över landet och driva cirkeln på distans? ?
eller...

2. Jag leder en keramikcirkel, den enda inom ABF på min ort, och när vi talar om olika tekniker och uttrycksformer skulle det vara så kul att kunna ha kontakt med andra keramikcirkel där ledarna har andra konstnärliga ambitioner och arbetar annorlunda än jag, så att deltagarna kan få en större bredd. Kanske kunde vi göra små utställningar på datorn och visa varandra i grupperna.
eller...

3. Jag leder en fotolinje på folkhögskolan. Det skulle vara intressant att låta deltagarna diskutera sina bilder med andra utanför skolan via nätet.
eller....

4. På min skola har en kurs åtta veckors praktik, hur kan jag använda nätet för att utveckla praktikerbetet?
eller....

5. På min skola har en kurs åtta veckors praktik, hur kan jag använda nätet för att utveckla praktikerbetet

Har Du redan utvecklat idén lite grann så skriv ner det också, men det räcker så här.
Formulera en Idé som Du verkligen skulle vilja utveckla. Det blir så mycket roligare då!

Liten kom-ihåg lista när du skissar på din cirkel/kursidé:

- o målgrupp, vem vänder du dig till?
- o omfattning, hur många timmar skall cirkeln/kursen vara?
- o upplägg, hur ser tex. blandningen mellan vanliga träffar och träffar på distans ut?
- o vilka huvudfrågor/teman tror du kan passa in i din cirkel/kurs?

Lägg ut din idéskiss i konferensen!

Lästips

Tommy Nilsson, Flexibla cirklar på nätet/Handledning för cirkelledare, kapitel 2.

Det goda mötet

Vecka 1-2

Kursledartext

Syftet med momentet är att deltagarna ska få möjlighet att reflektera över hur vi skapar det goda mötet på distans

Metod: Vi arbetar i små arbetsgrupper om 4-6 deltagare

Som kursledare, inför grupparbetet;

- ser Du till att en samtalsledare utses för varje arbetsgrupp
- ser Du till att en rapportör utses för varje arbetsgrupp
- presenterar Du frågeställningar (se exempel nedan) som inspirerar till samtal om det goda mötet. Det är tidsbesparande (underlättar) om detta sker *redan under närträffen*. Närträffsgrupperna, som är identiska med det här momentets arbetsgrupper, väljer om de vill arbeta med flera frågeställningar eller om de vill fördjupa sig i en. De kan därmed direkt vid distansmomentets start fokusera på frågan/frågorna.
- skapar Du virtuella grupprum, för arbetsgrupperna. Arbetsgrupperna kan under närträffen få namnge sina grupprum.

Frågor att fokusera på i smågrupperna:

Varje grupp väljer en eller flera frågor att arbeta med. (Dessa frågor ligger också i en Deltagartext)

- Hur ser vi till att samtalstonen blir positiv och god?
- Hur blir stämningen bra i gruppen?
- Hur får vi hög aktivitet i våra samtalsrum?
- Hur kan vi kittla lustkänslan?
- Hur hanterar vi konflikter på nätet?

Rapportörerna i arbetsgrupperna lägger ut en sammanfattning från respektive grupp i det gemensamma konferensrummet.

(Vilken fråga valde ni? Hur gick diskussionerna? Vilka reflektioner vill ni föra vidare till storgruppen?)

Lästips

Ingemar Svensson, Att skapa det goda mötet, folkbildning.net, andra reviderade upplagan Folkbildningsrådet och CFL 2003.

Det goda mötet

Vecka 1-2

Deltagartext

Ni kommer under de två första veckorna på nätet att få fundera över hur vi skapar det goda mötet på distans?

Planera reda nu för att skapa goda förutsättningar att samla på er så många erfarenheter som möjligt.

Frågor att fokusera på i smågrupperna under distansperiodens första veckor:

Välj en eller flera frågor att arbeta med.

- Hur ser vi till att samtalstonen blir positiv och god?
- Hur blir stämningen bra i gruppen?
- Hur får vi hög aktivitet i våra samtalsrum?
- Hur kan vi kittla lustkänslan?
- Hur hanterar vi konflikter på nätet?

Hur ser ni till att gruppen och grupparbetet fungerar så bra som möjligt?

Utse en **samtalsledare**! Vilka uppgifter ska hon/han ha?

Utse också en **rapportör** som lägger ut en sammanfattning från respektive grupp i det gemensamma konferensrummet.

(Vilken fråga valde ni? Hur gick diskussionerna? Vilka reflektioner vill ni föra vidare till storgruppen?)

Hitta gärna på ett namn till er grupp – meddela er kursledare vilket.

Lästips

Ingemar Svensson, Att skapa det goda mötet, folkbildning.net, andra reviderade upplagan Folkbildningsrådet och CFL 2003.

Goda exempel - att orientera sig om ett urval kurser/cirklar med distansmoment inom folkbildningen

Vecka 3-4

Kursledartext

Syftet med momentet är att ge en bild över mångfalden av kurser inom folkbildningen där friheten i tid, rum och tempo ökat genom användandet av datorn och nätet.

Deltagarna läser NUDU-rapporten och exempel på 4 studiecirklar med distansmoment och får inspiration till kursidéer! De ser goda exempel på hur kurser på distans eller med distansmoment fungerar och tar även del av gjorda erfarenheter. Momentet är i huvudsak en litteraturstudie.

Metod

Detta moment ska lösas i form av samarbete två och två (parvis) i kursen. Paret sätts samman av kursledningen. Tänk på att ett urvalskriterium kan vara deltagarnas idéskisser. Arbetet sker i mailbox.

Goda exempel

För pedagoger på Folkhögskolorna består momentets huvudmaterial av CFLs rapport *NUDU - Goda kombinationer av när- och distansmoment i folkhögskolans kurser*. Den finns även på webben

<http://www.resurs.folkbildning.net/object/234146/nudu.htm>

För pedagoger i studieförbunden består momentets huvudmaterial av **4 exempel på cirklar med distansmoment**, som finns på Baskursledarnas hemsida www.folkbildning.net/baskurs
Ytterligare material till momentet är *Kvalitetsmanualen* från Nätbildarna, material för reflektion kring lärandet på distans. www.natbildarna.nu

Paret väljer två/tre kurser ur rapporten eller exempelsamlingen och funderar över idéerna, uppläggen och erfarenheterna. Samtidigt görs, utifrån de kurser som studerats, jämförelser med de egna kursidéerna.

I slutet av momentet skriver paret en gemensam rapport över de tankar som väckts under pararbetet. Den läggs in i den gemensamma kurskonferensen.

Se vidare ytterligare frågeställningar till stöd för undersökningen:

På Folkbildningsnätets pedagogiska resurssidor ww.resurs.folkbildning.net finns ett stort material med projektredovisningar kring distanskurser och flexibla lösningar.

I varje studieförbund finns det med säkerhet ytterligare goda exempel på allt från cirklar med IKT-stöd till distanscirklar.

På FINs hemsida www.folkhogskola.nu kan distanskurser på folkhögskolorna sökas. Här finns bra fördjupningsmaterial som kan användas till att få en god inblick i det flexibla lärandet inom folkbildningen

På Nätbildarnas hemsida www.natbildarna.nu beskrivs idén bakom upplägget och där finns också det aktuella utbudet av cirklar och kurser.

Nätbildarna är ett samarbete mellan studieförbundsavdelningar och folkhögskolor. De har i ett gemensamt dokument enats om de principer som gäller för cirklarna/kurserna inom Nätbildarna; Nätbildarna Kvalitetsmanual 2002 distans och flexibelt lärande.

Håll gruppdynamiken levande under momentet

Erfarenheterna från en del tidigare baskurser har visat att det kan uppstå problem med att så lite händer i de gemensamma konferenserna under detta moment där arbetet i paren sker huvudsakligen över mailbox. Det kan därför rekommenderas att du som kursledare lägger in en kontrollstation efter några dagar som till exempel kan vara avrapportering i gemensamt konferensutrymme av vilka kurser parkonstellationen valt att studera. Du kanske hittar andra sätt att hålla kontakten levande mellan kursdeltagarna under dessa två veckor. Viktigt är, hur som helst, att vara medveten om vad som händer och i förekommande fall stötta de par som stöter på problem.

Frågeställningar

Summera funderingarna och skriv en rapport om;

1. Vilka kurser ni speciellt tittat på och vad som varit intressant att studera där.
2. Reflektioner om ni jämför dessa med era kursidéer
3. Resurssidornas möjligheter som resurs för er och er kursidé

Rapporten är minst en A4-sida lång och den läggs in i kurskonferensen.

Lästips

Nätbildarna Kvalitetsmanual 2002 distans och flexibelt lärande: finns i Baskursledarkonferensen Folkbildningsnätets Pedagogiska Resurser www.resurs.folkbildning.net

Goda exempel - att orientera sig om ett urval kurser/cirklar med distansmoment inom folkbildningen

Vecka 3-4

Deltagartext

Syftet med momentet är att ge en bild över mångfalden av cirklar och kurser inom folkbildningen där friheten i tid, rum och tempo ökat genom användandet av datorn och nätet. Genom att läsa NUDU-rapporten och cirkelexemplen får du inspiration till kursidéer. Du får se goda exempel på hur cirklar och kurser på distans eller med distansmoment fungerar och får ta del av gjorda erfarenheter. Momentet är i huvudsak en litteraturstudie.

Metod

Under det här momentet kommer ni att samarbeta två och två (parvis) i kursen. Din kursledning kommer att fördela er parvis. Arbetet sker i mailbox.

Goda exempel

För Dig på Folkhögskola består momentets huvudmaterial av CFLs rapport *NUDU - Goda kombinationer av när- och distansmoment i folkhögskolans kurser*. Den finns även på webben <http://www.resurs.folkbildning.net/object/234146/nudu.htm>

För dig i studieförbund består momentets huvudmaterial av **4 exempel på cirklar med distansmoment** som du får tillgång till av din kursledare.

Ytterligare material till momentet är *Kvalitetsmanualen* från Nätbildarna, material för reflektion kring lärandet på distans. www.natbildarna.nu

Du väljer tillsammans med din parkamrat ut två/tre kurser ur rapporten eller exempelsamlingen och funderar över idéerna, uppläggen och erfarenheterna. Samtidigt görs, utifrån de kurser som ni valt att studera, jämförelser med era egna kursidéer.

I slutet av momentet skriver ni en gemensam rapport över de tankar som väckts under ert pararbete. Rapporten lägger ni in i den gemensamma kurskonferensen.

Ytterligare frågeställningar till stöd för undersökningen:

Frågeställningar till den parvisa distanskursorienteringen:

Summera funderingarna och skriv en rapport om;

1. Vilka kurser ni speciellt tittat på och vad som varit intressant att studera där.
2. Reflektioner om ni jämför dessa med era kursidéer
3. Resurssidornas möjligheter som resurs för er och er kursidé

Rapporten är minst en A4-sida lång och den läggs in i kurskonferensen

Lästips

Nätbildarna Kvalitetsmanual 2002 distans och flexibelt lärande: finns i Baskursledarkonferensen Folkbildningsnätets Pedagogiska Resurser www.resurs.folkbildning.net

Vad innebär det att vara studiecirkel/kursledare på distans?

Vecka 5-6

Kursledartext

Syftet med momentet är att ge baskursdeltagarna möjlighet att öka förståelsen för den egna rollen som cirkel/kursledare.

Metod

Vi arbetar i huvudkonferensen men du får som kursledare använda konferenssystemets möjligheter att skapa grupper efter behov som uppkommer i huvudkonferensens kommunikation. Behovet kan vara av olika karaktär – från intresse till pedagogisk.

(Exempel; Några diskuterar idéskisser inom ett visst ämnesområde eller för en viss målgrupp eller några diskuterar hur vi håller aktiviteten hög genom cirkeln/kursen.)

Även ett Onlineseminarium, rekommenderas 4 dagar under slutet av momentet (se beskrivning nedan).

Som kursledare, inför och efter Onlineseminariet:

- väljer du en fråga från diskussionerna under momentet eller en annan relevant fråga för ett fyradagars-seminarium i storgruppen/huvudkonferensen
- sammanfattar du genom att punkta ner viktiga frågeställningar eller reflektioner från Onlineseminariet. Det är bra om du hinner lägga ut dessa innan vi går in i den reflekterande avslutningsveckan.

Vad är ett Onlineseminarium?

Onlineseminariet är en metod att under en begränsad tid föra en dialog på nätet där gruppen samlar kraft och energi kring en gemensam frågeställning. Onlineseminariet är begränsat i tid, i detta fall till fyra dagar. Samtliga deltagare vet i förväg om vilka dagar seminariet går av stapeln och kan planera sitt kursarbete efter det. Det förväntas av ledare och deltagare att gå in i seminariet ofta för att följa med, hinna läsa och reflektera och bidra med egna inlägg i diskussionen.

När tiden för Onlineseminariet är över görs en kort sammanfattning och hela seminariet arkiveras och diskussionen är avslutad eller fortsätter men i andra former.

Beskrivning

Deltagarna lägger in sina idéskisser i huvudkonferensen. (Här kan du som kursledare välja om du vill samla idéskisserna i en egen underkonferens.)

Tillsammans diskuterar deltagarna kring sina olika idéskisser och utvecklar utifrån dessa tankarna kring hur cirkeln/kursen skulle kunna gestalta sig i verkligheten och hur deras roll som ledare/lärare skulle kunna se ut. Idéskissen är alltså ett hjälpmedel för att konkretisera och applicera ett tänkande, inget mål i sig.

Exempel på frågeställningar som kan användas vid bearbetningen av var och ens idéskisser (välj gärna en specifik fråga att starta diskussionen utifrån):

Hur ser första mötet ut? Vad bör det innehålla?

Hur kan deltagaren påverka innehållet?

Hur skapas aktivitet under de första veckorna?

Hur kan cirkel/kursledarens roll skifta under cirkeln/kursens gång?

Vilka moment innehåller cirkeln/kursen. (frågeställningar, uppgifter, metoder mm)

Hur avslutas och utvärderas cirkeln/kursen?

Med den färdiga (påbyggda) idéskissen i hand kan deltagarna diskutera:

Skiljer sig ledarskapet i en cirkel/kurs på distans, eller med distansmoment, från en cirkel/kurs som går helt i det fysiska rummet?

Hur och varför – i så fall?

Låt även deltagarna jämföra sina idéskisser med de cirklar/kurser som de tittat på under *Goda exempel*-undersökningen.

Vad skiljer?
Vilka likheter finns?

Lästips

Tommy Nilsson, Flexibla cirklar på nätet/handledning för cirkelledare

Vad innebär det att vara studiecirkel/kursledare på distans?

Vecka 5-6

Deltagartext

Lägg in din idéskiss, som den ser ut nu, i huvudkonferensen, (eller där ni i baskursen bestämmer er för att lägga dem), så alla kan se idéskisserna.

Exempel på frågeställningar som kan användas vid bearbetningen av var och ens idéskisser (välj gärna en specifik fråga att starta diskussionen utifrån):

Hur ser första mötet ut? Vad bör det innehålla?
Hur kan deltagaren påverka innehållet?
Hur skapas aktivitet under de första veckorna?
Hur kan cirkel/kursledarens roll skifta under cirkelns/kursens gång?
Vilka moment innehåller cirkeln/kursen. (frågeställningar, uppgifter, metoder mm)
Hur avslutas och utvärderas cirkeln/kursen?

Med den färdiga (påbyggda) idéskissen i hand kan ni diskutera:

Skiljer sig ledarskapet i en cirkel/kurs på distans, eller med distansmoment, från en cirkel/kurs som går helt i det fysiska rummet?
Hur och varför – i så fall?

Jämför era idéskisser med de cirklar/kurser som ni tittat på under *Goda exempel*-undersökningen.

Vad skiljer?
Vilka likheter finns?

Momentet avslutas med ett Onlineseminarium på 4 dagar

Vad är ett Onlineseminarium?

Onlineseminariet är en metod att under en begränsad tid föra en dialog på nätet där gruppen samlar kraft och energi kring en gemensam frågeställning. Onlineseminariet är begränsat i tid, i detta fall till fyra dagar. Samtliga deltagare vet i förväg om vilka dagar seminariet går av stapeln och kan planera sitt kursarbete efter det. Det förväntas av ledare och deltagare att gå in i

seminariet ofta för att följa med, hinna läsa och reflektera och bidra med egna inlägg i diskussionen.

När tiden för Onlineseminarier är över görs en kort sammanfattning och hela seminariet arkiveras och diskussionen är avslutad eller fortsätter men i andra former.

Kursledaren presenterar frågeställning för Onlineseminarier.

Lästips

Tommy Nilsson, Flexibla cirklar på nätet/ handledning för cirkelledare.

Pedagogiska resurser och Din idéskiss

Vecka 7

Kursledartext

Ni har nu i kursen bearbetat deltagarnas idéskisser ur flera olika aspekter, idén har processats, den har jämförts med olika goda exempel och har analyserats utifrån ett ledarperspektiv.

Med Pedagogiska resurser tillför vi ytterligare en aspekt. Uppgiften består i att med hjälp av Folkbildningsnätets pedagogiska resurser söka material som är användbart i den planerade kursen/cirkeln.

Med digitala resurser avses material av alla olika slag som har det gemensamt att det är publicerat elektroniskt och i första hand på Internet. Det kan vara allt från en text på en sida i form av ett worddokument till en proffsigt gjord video som man tar del av som en strömmande videofil.

Digitala resurser har ju drastiskt utökat arsenalen av information och material som vi kan använda i våra kurser och cirklar.

Detta moment under den näst sista kursveckan ska deltagarna orientera sig mer målmedvetet om material som finns på

[Pedagogiska resurssidorna](#)

[Kursnavet](#)

Andra resurssajter

[Skoldatanätet](#)

[Länkskafferiet](#), en del av Skoldatanätet

[NoTnavet](#), en del av Skoldatanätet

[Tema modersmål](#), en del av Skoldatanätet

[Multimediabyrån](#)

[Lektion.se](#), kräver en gratis inloggning

[Mölnåls stadsbibliotek](#)

[Referensbiblioteket.se](#)

Det vanligaste och "enklaste" sättet som de flesta av oss letar nätmaterial på är att använda några av de stora sökmaskinerna som Google, AltaVista, Yahoo, MSN Search osv. I detta moment är

dessas och andra söktjänster bannlysta. Uppgiften är som sagt att bli mer förtrogen med specialtjänsterna, främst Resurssidorna för att söka relevant material.

Den konkreta uppgiften är att från Resurssidorna, Kursnavet eller övriga resurssajter ovan hitta ett lämpligt antal digitala resurser i form av länkar, video, textdokument osv som kan användas

direkt i kursen eller cirkeln eller som förberedelsematerial för baskursdeltagaren som kurs/cirkelledare.

Material som tagits fram ska presenteras för övriga kursdeltagare och kort motiveras.

Pedagogiska resurser och Din idéskiss

Vecka 7

Deltagartext

Ni har nu i kursen bearbetat era idéskisser ur flera olika aspekter, idén har processats, den har jämförts med olika goda exempel och har analyserats utifrån ett ledarperspektiv.

Med Pedagogiska resurser tillför vi ytterligare en aspekt. Uppgiften består i att med hjälp av Folkbildningsnätets pedagogiska resurser söka material som är användbart i den planerade kursen/cirkeln.

Med digitala resurser avses material av alla slag som har det gemensamt att det är publicerat elektroniskt och i första hand på Internet. Det kan vara allt från en text på en sida i form av ett worddokument till en proffsigt gjord video som man tar del av som en strömmande videofil.

Digitala resurser har ju drastiskt utökat arsenalen av information och material som vi kan använda i våra kurser och cirklar.

I detta moment under den näst sista kursveckan ska du och dina kurskamrater orientera dig mer målmedvetet om material som finns på

Pedagogiska resurssidorna

Kursnavet

Andra resurssajter som du ska ha lite koll på är

[Skoldatanätet](#)

[Länkskafferiet](#), en del av Skoldatanätet

[NoTnavet](#), en del av Skoldatanätet

[Tema modersmål](#), en del av Skoldatanätet

[Multimediabyrån](#)

[Lektion.se](#), kräver en gratis inloggning

[Mölnåls stadsbibliotek](#)

[Referensbiblioteket.se](#)

Det vanligaste och "enklaste" sättet som de flesta av oss letar nätmaterial på är att använda några av de stora sökmaskinerna som Google, AltaVista, Yahoo, MSN Search osv. I detta moment är

dessas och andra söktjänster bannlysta. Uppgiften är som sagt att bli mer förtrogen med specialtjänsterna, främst Resurssidorna för att söka relevant material.

Den konkreta uppgiften är att från Resurssidorna, Kursnavet eller övriga resurssajter ovan hitta ett lämpligt antal digitala resurser i form av länkar, video, textdokument osv som du kan använda i arbetet med din idésskiss eller t.o.m direkt i kursen eller cirkeln eller som förberedelsematerial för dig som kurs/cirkelledare.

Det material som du har tagit fram ska du presentera för övriga kursdeltagare och kort motivera i vilket syfte och hur du ska använda materialet.

Kursreflektion - Slutmoment

Vecka 8

Kursledartext

Syftet med momentet är att deltagaren under veckan ska reflektera över tankar, idéer, moment och metoder som lyfts och använts under kursen samt beskriva hur nästa steg mot ett mer flexibelt lärande inom verksamheten lokalt ser ut.

Deltagaren har nu en ”färsk” erfarenhet av en distanskurs.

Vad har hon i ett deltagarperspektiv upplevt som är viktigt att tänka på i rollen som cirkel/kursledare?

Vilka fördelar med det flexibla lärandet har hon upplevt?

Kan folkbildningskvaliteten behållas eller till och med öka genom teknikstödet?

Metod

Deltagaren får reflektera över frågorna utifrån momentets syfte. Reflektionerna läggs ut i konferensen

Hur går deltagaren vidare med att utveckla det flexibla lärandet i verksamheten?

Första steget!

Deltagaren ska *mycket konkret* beskriva det första steget för att utveckla det flexibla lärandet i sin verksamhet.

Deltagaren får frågan;

Hur går du vidare? - berätta om det första steg du tar när kursen är slut.

Vad och **hur** gör du och **när** gör du det?

Det behöver inte vara omfattande revolutionerande steg - det är det första, om än så lilla, steget som är början mot målet!

Deltagaren lägger - mycket kort - in svaret i konferensen.

(Exempel på inlägg; Jag ringer på måndag och frågar NN om möjligheten att...)

De deltagare, som vill gå vidare, men inte riktigt vet hur, kan Du ge följande tips:

1. Några av deltagarna kan kanske tillsammans starta en kamratcirkel/kurs på nätet, om inte förutsättningar finns på hemmaplan?
2. Att vara cirkel/kursdeltagare efter genomgången baskurs kan vara ett bra sätt att reflektera över sina nyvunna kuskaper i praktiken. Deltagarna kan kanske anmäla sig till en Nätbildarkurs eller annan cirkel där distansinslag finns.

Som kursledare förväntas Du ”punkta ner” sista veckans inlägg. Det blir underlag för en kort summering/reflektion över kursen från dig som kursledare som läggs ut i konferensen. Du kan låta detta bli en del av det avslutande tackbrevet till deltagarna!

Kursen är slut, men de som vill får gärna fortsätta kontakterna i caféet.

CFL utfärdar intyg för deltagare som genomgått kursen. Det är väsentligt att baskurserna håller en hög kvalitet och att vi ställer krav på de deltagare som skall få intyg att de genomgått kursen. För att få intyg bör deltagaren aktivt ha tillgodogjort sig såväl kursens helhet som kursens enskilda delar. En självklar förutsättning för ett intyg bör till exempel vara att man aktivt deltagit i kursens inledande internatdel. Har man missat **något** distansmoment, kan detta återhämtas i efterhand i en aktiv samverkan med kursledaren. Att i övrigt sätta upp detaljerade kriterier för vad som menas med att "aktivt ha tillgodogjort sig kursens helhet och delar" tycker vi inte är förenligt med folkbildningens tradition. Ni kursledare är utvalda och fortbildade för denna uppgift och vi förutsätter att ni, med stöd av det som sägs ovan, kan göra egna bedömningar av vem som skall anses som berättigade att få intyg.

För att fortsätta med CFL:s Påbyggnadskurs 180 tim. rekommenderar vi starkt att deltagarna först skaffar sig egna erfarenheter av att leda cirklar/cirkelmoment på distans eller i alla fall deltar i en cirkel på distans, efter genomgången baskurs.

Lärtogets möjligheter presenteras för deltagarna. Bland annat om det kortkursutbud som deltagarna kommer att erbjudas. Inspirera till närvaro i CFLs satsning för en nätbaserad deltagarstyrd lärgemenskap!

Kursreflektion - Slutmoment

Vecka 8

Deltagartext

Du ska, under veckan, reflektera över tankar, idéer, moment och metoder som lyfts och använts under kursen samt beskriva hur nästa steg mot ett mer flexibelt lärande inom verksamheten lokalt ser ut.

Du har nu en ”färsk” erfarenhet av en distanskurs.

Vad har du i ett deltagarperspektiv upplevt som är viktigt att tänka på i rollen som cirkel/kursledare?

Vilka fördelar med det flexibla lärandet har du upplevt?

Kan folkbildningskvaliteten behållas eller till och med öka genom teknikstödet?

Hur går du vidare med att utveckla det flexibla lärandet i verksamheten?

Första steget!

Beskriv *mycket konkret* det första steget för att utveckla det flexibla lärandet i din verksamhet.

Berätta:

Hur du går vidare. - berätta om det första steg du tar när kursen är slut.

Vad och hur du gör och **när** gör du det.

Det behöver inte vara omfattande revolutionerande steg - det är det första, om än så lilla, steget som är början mot målet!

Du lägger - mycket kort - in svaret i konferensen.

(Exempel på inlägg; Jag ringer på måndag och frågar NN om möjligheten att...)

Några tips om du vill gå vidare men inte riktigt vet hur:

1. Ni kan kanske tillsammans starta en kamratcirkel/kurs på nätet, om inte förutsättningar finns på hemmaplan?

2. Att vara cirkel/kursdeltagare efter genomgången baskurs kan vara ett bra sätt att reflektera över sina nyvunna kunskaper i praktiken. Du kan kanske anmäla dig till en Nätbildarkurs eller annan cirkel där distansinslag finns.

För att fortsätta med CFL:s Påbyggnadskurs 180 tim. rekommenderar vi starkt att du först skaffar dig egna erfarenheter av att leda cirklar/cirkelmoment på distans eller i alla fall deltar i en cirkel på distans, efter genomgången baskurs.

Du är som baskursfortbildad berättigad att ta del av Lärtorgetts möjligheter- bland annat ett kortkursutbud. Din kursledare berättar vad den spännande CFL- satsningen för en nätbaserad deltagarstyrd lärgemenskap innebär!

Du kommer att få en inbjudan att delta – ta den chansen!